

300 let od vysvěcení kostela

Nejsvětější Trojice v Chrasti

NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

Víra v jednoho Boha ve třech Osobách je jedním z nejzvláštějších a největších prvků křesťanství.

Křesťané nikdy neopustili jediný moment víry v jediného Boha. Bůh je jediný Bůh. Vždy platilo základní přikázání Starého zákona: "Já jsem Hospodin, tvůj Bůh;....Nebudeš mít jiného boha mimo mne." (Ex 20,2-3). Věřící však stále naléhavěji v průběhu dějin poznávali, že tento Bůh není "jednoduchý".

Trojedinost Boha není žádná lidská spekulace, ale právě takto se Bůh zvěstoval. Bůh člověku ukázal: takový jsem! Jak si to ale srovnáte se svými racionalistickými zákony a logikou, to není můj problém: nad tím si sami lámejte hlavu. To teologové dělají už 2000 let a konec je v nedohlednu.

Žádné jiné náboženství toto tajemství nepředkládá k věření. Existence Nejsvětější Trojice je dogmatem naší víry. Pouhým lidským rozumem bychom nedošli k této pravdě, zjevil nám ji Kristus.

Je mnoho míst, na kterých Pán Ježíš hovoří o svém Otci jako o odlišné Osobě - Bohu. Je také možné citovat několik desítek míst v Evangelích, v nichž je řeč o Duchu svatém jako o rovném Otci i Synu a jako o Osobě, která je od nich odlišná. Když archanděl zvěstuje Marii, že se stane matkou, evangelista výrazně poznamenává, že právě Bůh ho posílá, aby jí zvěstoval, že porodí Syna Božího - a že se to stane působením Ducha svatého (Lk 1,30-35).

Při křtu Pána Ježíše se zjevila celá Nejsvětější Trojice: Syn Boží stojí na břehu, Bůh Otec o něm vydává svědectví svým hlasem a Duch svatý se ukazuje nad Ježíšem v podobě holubice (Lk 3,22-23). Dříve, než Pán Ježíš vstoupil na nebesa, řekl apoštolům tato příznačná slova: „*Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého.*“ (Mt 28,19)

Již apoštolové předkládali tajemství Nejsvětější Trojice: „*Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a společenství Ducha svatého se všemi vámi.*“ (2 Kor 13,13)

Tajemství Nejsvětější Trojice převyšuje možnosti našeho chápání. Proto není divné, že právě na tuto pravdu byly od samého počátku existence Církve namířeny nejpočetnější útoky heretiků. Již první ekumenické koncily Církve rozhodným způsobem odsoudily tyto bludy a ve svých vyznáních víry podaly jasný výklad křesťanské nauky. Podobně i první církevní spisovatelé chápali toto tajemství jako základ víry.

Pravda o tajemství Nejsvětější Trojice je pro nás natolik podstatná proto, že ukazuje Boha, jaký je sám v sobě. Pán Bůh je jeden ve své přirozenosti, avšak ve třech Osobách. Osoby Boží se mezi sebou odlišují reálně tak, že jedna Osoba není druhou. Mají ale společnou božskou přirozenost, všechny vlastnosti i Boží činnost. Osoby se od sebe odlišují pouze původem: Bůh Otec nemá původ v nikom, Boží Syn má původ skrze odvěké a duchové zrození z Otce, Duch svatý má původ ze společného dýchání lásky Otce a Syna.

Samostatná slavnost ke cti Nejsvětější Trojice vznikla v liturgii poměrně pozdě, až v 11. století. Roku 1334 ji papež Jan XXI. rozšířil na celou Církev.

K prohloubení zbožnosti věřících vůči Nejsvětější Trojici Církev ve svých liturgických modlitbách připojuje: „*Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.*”

Modlitbu „*Sláva Otci i Synu i Duchu svatému*” měl již zavést I. ekumenický koncil v Niceji roku 325.

Ve 12. století byl kvůli uctívání tohoto tajemství založen i řád Trinitářů (roku 1198). Tento řád potvrdil papež Inocenc III. Mimořádným ctitelem Trojice byl i sv. Patrik (+ okolo 461), apoštol Irska, který tajemství Nejsvětější Trojice údajně vykládal obrazem trojlístku. Do dnešního dne si proto Irové v den jeho svátku připínají na oblečení trojlístek.

V křesťanském umění se se symbolikou Trojice poprvé setkáváme již ve 4. století.

V bazilice sv. Pavla v Římě se setkáváme se symbolem z 5. století: Bůh Otec jako lidská osoba, Syn Boží v podobě beránka a Duch svatý v podobě holubice.

Pozdějším symbolem je trojúhelník, který je často obklopen sluncem přirozenosti. Rovněž starobylým symbolem je písmeno Y, které tvoří tři stejná ramena. Komplikovanějším, jsou tři kruhy v trojúhelníku umístěné tak, že se navzájem prostupují.

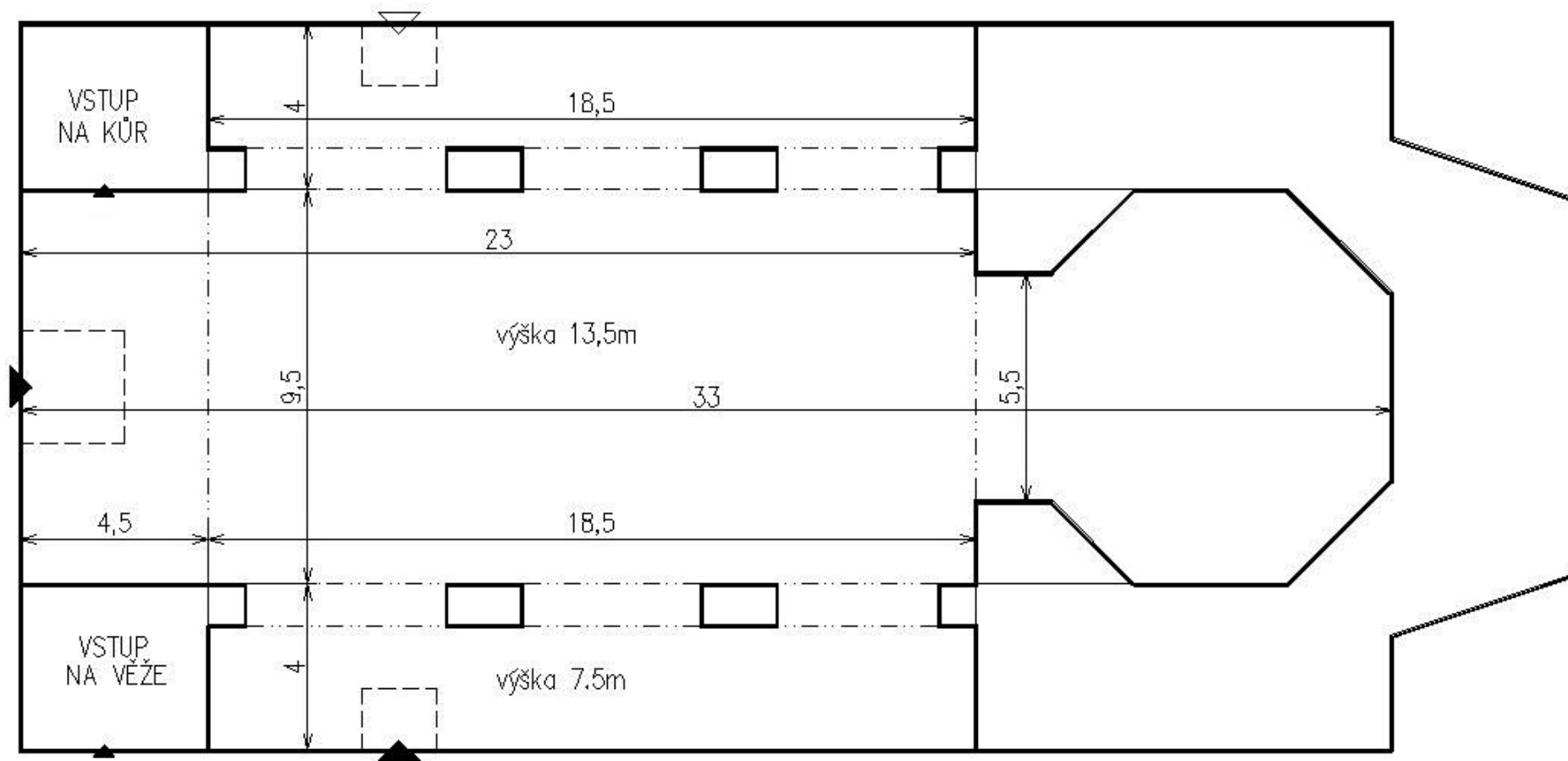
Od 12. století se velmi rozšířil následující symbol: Bůh Otec v podobě starce sedícího na trůnu, Syn Boží rozepjatý na kříži, jenž je opřen o kolena Boha Otce, a Duch svatý v podobě holubice.

Kostel Nejsvětější Trojice

- farní kostel děkanství Chrast

- ½ 17. století - postaven první kostel západně od stávajícího
15. srpna 1709 - velký požár, při kterém shořel kostel
12. dubna 1710 - položen základní kámen nového kostela biskupem
Tobiášem Janem Beckerem.
Základní kámen by měl být zazděn na severovýchodním rohu kostela.
- 1713 - sloužena první mše
- 1717 - DOKONČENÍ A 31. 10. 1717 VYSVĚCENÍ NOVÉHO KOSTELA
NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE BISKUPEM JANEM ADAMEM
HRABĚTEM VRATISLAVEM Z MITROVIC**
- 1725 - opět vyhořel
- 1727 - opětovné vysvěcení
- 1774 - znovu vyhořel včetně oltářů a lavic
- 1775 - obnovení a znovuvysvěcení
- 1811 - výměna cibulových bání na věžích za bání lucernové

Půdorysné schema

dříve...

... a nyní

VARHANY

O tom, jaké byly varhany v roce 1717 v nově postaveném kostele, nejsou zprávy.

V roce 1855 byly v kostele Nejsvětější Trojice postaveny nové varhany v intencích pozdně barokního varhanářství.

Po druhé světové válce byly označeny varhanářem Václavem Poláčkem za neopravitelné. Nebyly však zničeny, ale v roce 1949 přeneseny do kostela sv. Václava v Rosicích, kde jsou zachovány dodnes. Tyto varhany patří mezi velmi oceňované nástroje a budou uvedeny i v připravované publikaci „Nejvýznamnější varhany v Čechách“.

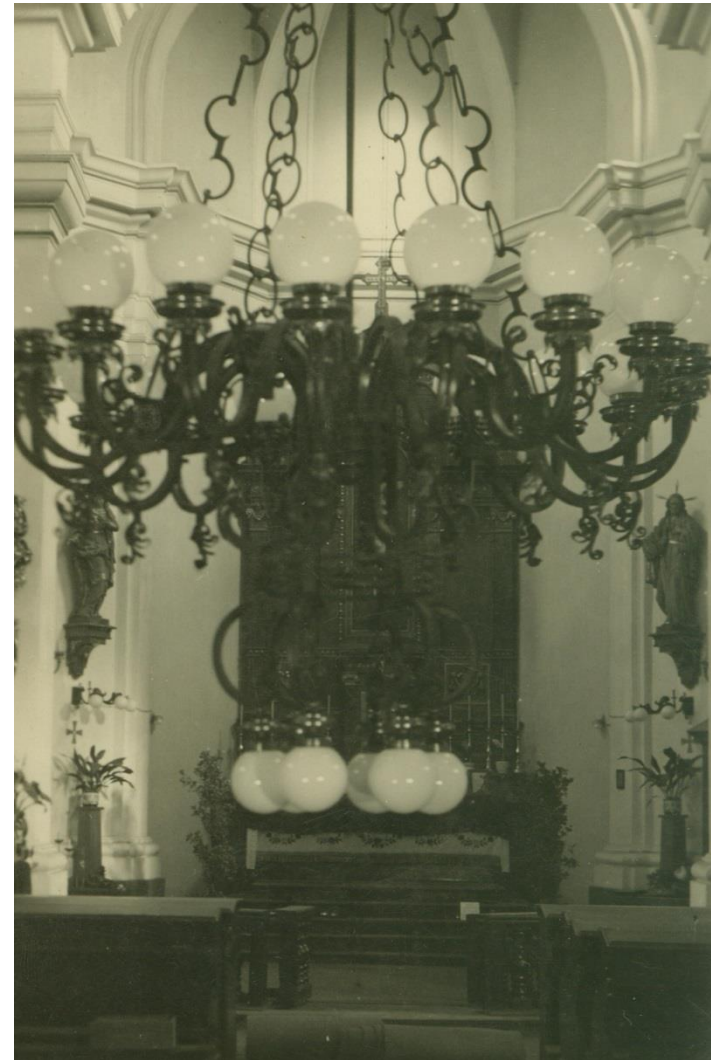
Současné dvoumanuálové varhany byly postaveny roku 1949 za použití dílů ze dvou varhan ze zrušených pražských synagog varhanářským družstvem Organa v Kutné Hoře. Nástroj však neměl dlouhého trvání.

Někdejší regenschori p. Karel Píč již od 60-tých let průběžně zval varhanáře z onoho družstva na jejich údržbu a odstraňování častých závad. V 90-tých letech již na varhany nebylo téměř vůbec možné hrát, a proto bylo přikročeno k jejich zásadní přestavbě.

Tu provedl v roce 1997 Ing. Jaromír Jantač z Vlašimi.

VÝROBA LUSTRU DO KOSTELA NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

V roce 1940 vykovali žáci na
Stavební průmyslové škole
(oddělení ocelové konstrukce)
v Hradci Králové lustr
o průměru 7 m.
V roce 1941 byl lustr zavěšen
v děkanském kostele
Nejsvětější Trojice v Chrasti.

1898

1912

1940

1942

1972

1979

1999

2017

300 LET OD SVĚCENÍ KOSTELA

NEJSVĚTĚJŠÍ
TROJICE CHRÁST

Program oslav

17. září – Putování za Santinim

kostel Nejsvětější Trojice a kostel sv. Martina

28. září – Dechový svatováclavský koncert

nádvoří chrastického zámku, vystoupení

29. září – Klavírní recitál Richarda Reipricha

zámecká kaple

30. září – ZUŠ J. N. Filcíka Chrast

kostel Nejsvětější Trojice

30. září – Karla Bytnarová a Lubomír Brabec

kostel Nejsvětější Trojice

1. října – Mše biskupa Mons. Jana Vokála

kostel Nejsvětější Trojice

Výstavy:

od 28. září do 31. října – Výstava „Dům Božího přebývání“

od 28. září do 31. října – Výstava „V náruči památkové péče“

Změna programu vyhrazena. Pro aktuální informace sledujte www.mestochrast.cz,
facebookové stránky městského muzea Chrast nebo kontaktujte městské muzeum:
email: muzeum@mestochrast.cz
telefonní číslo: 469 667 194, 725 887 191

Akce finančně podporují Město Chrast a Pardubický kraj.

Oslavy 300 let od svěcení kostela Nejsvětější Trojice Chrast

Obec Chrast byla po staletí klidným duchovním centrem – sídlem královehradeckých biskupů, kteří se zasloužili o rozvoj města a zbudovali několik jeho dominant. V samotném srdci města se nachází jeden ze symbolů města i éry královehradeckých biskupů, který patří architektonicky mezi nejzajímavější kulturní památky – kostel Nejsvětější Trojice. Vysokou architektonickou hodnotu získal především rukou geniálního architekta Jana Blažeje Santiniho – Aichela, který se podílel na dostavbě zmíněného jubilanta a přestavbě kostela sv. Martina v Chrašticích. Rok 2017 je plný symboliky. Symboliky, kterou Santini tolik miloval a díky které jsou jeho díla poutavá i po tolika uplynulých staletích. Vždyť je tomu již 300 let, co byl nový kostel Nejsvětější Trojice vysvěcen a 340 let od narození jednoho z největších génů české architektury, Jana Blažeje Santiniho – Aichela. Krásná kulatá výročí nemohou zůstat bez povšimnutí, a tak město Chrast rok 2017 kulturně zasvětil kostelu, sakrální architektuře a odkazu Jana Blažeje Santiniho – Aichela.

Doprovodný program

Putování za Santinim

Kde: kostel Nejsvětější Trojice a Kostel sv. Martina

Kdy: 17. září

Spolek Putování za Santinim prezentuje a popularizuje dílo geniálního architekta Jana Blažeje Santiniho - Aichela po celé České republice. V rámci Evropských dnů kulturního dědictví zavítá spolek také do Chrasti. Poutavý příběh Santiniho života a díla si návštěvníci vyslechnou hned ve dvou Santiniovských stavbách - kostele Nejsvětější Trojice a kostele sv. Martina. Přednáška bude obohacena hudebním doprovodem podtrhujícím sakrální prostor a zároveň odkazující k duchu Santiniho doby.

ZUŠ J. N. Filcíka Chrast

Kde: nádvoří zámku, kostel Nejsvětější Trojice

Kdy: 28. září, 30. září

Základní umělecká škola Jana Nepomuka Filcíka, Chrast vznikla v roce 1968. Posláním školy je poskytnout odborné vzdělání v hudebním a výtvarném oboru se zaměřením na rozvoj talentu. V rámci oslav vystoupí dechový orchestr a to na tradiční svatováclavské odpoledne s dechovou hudbou. V sobotu 30. září se v kostele Nejsvětější Trojice uskuteční společný koncert učitelů a žáků hudebního oboru ZUŠ J. N. Filcíka. Výtvarný obor se bude podílet na výstavě „Dům božího přebývání“, kde studenti představení svůj pohled na dominantu města a sakrální architekturu.

Richard Reiprich

Kde: zámecká kaple Městského muzea Chrast

Kdy: 29. září

Richard Reiprich je posluchačem 1. Magisterského ročníku Janáčkovy akademie múzických umění Brno pod pedagogickým vedením Mgr. Igora Ardaševa. Absolvoval řadu interpretačních kurzů zahraničních pedagogů - např. Eugena Indjice, Eduarduse Halima, Avnera Arada, Richarda Cionco, Pierre Amoyal, Bruno Caninno. Zúčastnil se mnoha národních i prestižních mezinárodních klavírních soutěží. Koncertoval v České republice, Polsku, Itálii, Maďarsku, Rakousku, Portugalsku a na Slovensku. V Chrasti Richard Reiprich vystoupí po několika letech.

Karla Bytnarová a Lubomír Brabec

Kde: Kostel Nejsvětější Trojice

Kdy: 30. září

Karla Bytnarová absolvovala Konzervatoř v Pardubicích u prof. Svatavy Šubrtové(1995) a ve studiích pokračovala na Konzervatoři Richarda Strausse v Mnichově (u prof. Andreje Kucharského). V současné době pracuje s prof. Marii Pochopovou. V roce 1997 zvítězila v soutěži německých konzervatoří v Augsburgu a získala stipendium na Bayereuther Festspiele Richarda Wagnera. Je laureátkou několika mezinárodních pěveckých soutěží - hned dvakrát zvítězila v soutěži Antonína Dvořáka v Karlových Varech, stala se absolutní vítězkou v soutěži Emy Destiniové v Českých Budějovicích, semifinalistkou Belvedere ve Vídni, ARD v Mnichově a finalistkou v Ranieri I Cestelli v Mnichově a Debüt in Meran (Itálie). Do Chrasti zavítá mezzosopranistka Karla Bytnarová společně s kytarovým virtuosem Lubomírem Brabcem.

Mše biskupa Mons. Jana Vokála

Kde: Kostel Nejsvětější Trojice

Kdy: 1. října

Velké jubileum u sakrálního prostoru nemůže být oslaveno jinak, než duchovní cestou. Vyvrcholením celých oslav bude bohoslužba vedená královehradeckým biskupem Mons. Janem Vokálem. Mši doprovodí chrámový sbor vedený panem Divošem.

Výstavy

Dům Božího přebývání

Kde: Městské muzeum Chrast

Kdy: Od 28. září do 31. října

Výstava k oslavám 300 let od svěcení kostela Nejsvětější Trojice Chrast, výstava historických fotografií kostela, liturgických předmětů a tematických prací žáků výtvarného oboru ZUŠ J. N. Filcíka

V náručí památkové péče

Kde: Městské muzeum Chrast

Kdy: Od 28. září do 31. října

Putovní výstava pardubického pracoviště Národního památkového ústavu na téma městských památkových zón v Pardubickém kraji.